Ar pascha wisuschehkliga augsta Keisara wehleschanu.

Mahjas Weesis.

Maksa ar peesuhtischanu par pastt:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bez Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bez peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis teek isdots festdeenâm no plkst. 8 fahkot.

Maksa par sludinaschanu: par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

37. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 42. Sestdeen, 17. oktobrî. 1892.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bez tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bez daudz peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehsis:** B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Nurenê:** J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Grubsin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahm. pahrdotawâ un bibliotekâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudzes mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstellechanas laipni peenemt.

Schodeen,

17. oktobrî, atkal wisa plaschâ Kreewija pazel sawas azis uz Wisschehligâ Debesu Tehwa goda krehslu, sirsnigi pateikdamees par Wina neismehrojami leelo labdarijumu, kur tik brihnischki isglahba muhsu karsti mihloto Semestehwu un Wina Augsto Familiju no draudoschâm breesmam pee Borkeem.

Schis Wisschehligâ Debesu Tehwa labdarijums paliks uz wiseem laikeem dsihwâ atmiņâ katram ustizamam pawalstneekam un tà tad ari mehs lihdz ar ziteem miljoneem pawalstneekeem schodeen suhtam karstas aisluhgschanas pee ta Kungu Kunga, pasemigi luhgdamees:

Deews, sargi Keisaru!

Tschikago pilsehtas pasaules kongresa leetâ.

Nahkoschu wasaru Tschikago pilsehtâ tiks atklahta pasaules isstahde. Amerikas sinibu wihri, ar Saheedroto Brihwwalstju waldibas palidsibu, pa scho laiku isrihkos starptautisku sinibu wihru kongresu, jeb pareisaki kongresus, jo tee apnems wisus arodus. Kongresa darbiba sadalita schahdi:

Majâ.
I. Musika un drama.
II. Awischneeziba.
III. Medizina un kirurgija.

Junijâ.
IV. Sahtiba.
V. Morala un soziala reforma.
VI. Tirdsneezibas un finanzes.

Julijâ.
VII. Literatura.
VIII. Sinibas un filosofija.
IX. Audzinaschana (education).

Augustâ.
X. Inscheneeru sinibas.
XI. Mahksla, arkitektura.
XII. Waldiba, likuma reforma un politiskas sinibas.

Septembrî.
XIII. Religija un misiones.
XIV. Swehtdeenas atdusa.

Oktobrî.
XV. Darbs un ruhpneeziba.
XVI. Semkopiba.

Darba lauks ir plaschs. Peedalischanâs sagaidama no wisâm pasaules malam. Posissimees ari mehs pehz eespehjas nodomato kongresu saweem raschojumeem kuplinat.

Talab greeschos pee muhsu tautas labakajeem spehkeem ar luhgumu, pehz eespehjas pee minetà darba peedalitees ar kodoligeem raksteem, kuri kongresa sehdês waretu tapt nolasiti. Katrâ arodâ te war ko kreetnu pasneegt. Mans luhgums it ihpaschi lai nepaleek ne-eewehrots no muhsu Sinibu komisijam, muhsu pasihstamajeem Latweeschu walodas pratejeem Woltera, Lautenbacha, Welma un Mühlenbacha kgeem, musikas profesoreem Jurjana, Behtina un Wihtola kungeem, Latweeschu tautas dseesmu, pasaku un mihklu krahjejeem Brihwsemneeka, Barona, Sproga kungeem un daschem ziteem, kuri minetam noluhkam waretu pagatawot sawu pehtijumu panahkumus Latweeschu walodas mitologijas, musikas un sadsihwes laukâ. Par Latweeschu awischneezibas atihstischanos waretu referet muhsu laikrakstu redaktori, par grahmatneezibu rosigais apgahdatajs Drawneeka kgs, wahrdu sakot, luhkosim pasaulei pasneegt eespehjami pilnigu tehlojumu par teem resultateem, zahdi no Latweeschu tautas sawas ziwilisetàs sadsihwes daschadôs arodôs panahkti.

Raksteem, pehz eespehjas, jabût Anglu waj Frantschu walodâs; bet tà ka schi pa leelakai daļai laikam paliks weenkahrscha wehleschanàs, tad labakais rakstit Wahzu walodâ.

Manuskriptus un kolekzijas luhdsu man peesuhtit dehl nosuhtischanas Zentral-komitejai uz Tschikago pilsehtu, ne wehlaki kà lihdz 1. februarim nahkosch. g.

Roku rokâs ar kongresu ees etnografiska, antropologiska un zitas isstahdes. Ari sche nepeemirsisim kurmet peenahzigi representet Latweeschu tautu. Wispirms peegreesisim wehribu muhsu tautas apgehrbam. Pehdejai „Austruma" burtnizai peeliktais Skrusischa sihmejums mums rahda, zik tas glihts un skaists. Ko lihdz sweze sem puhra? Rahdisim to ari sweschàm tautam, kuras par Latweescheem lihdz schim maz waj nemaz naw dsirdejuschas.

Talab ar schahm rindinam greeschos taisni pee tautas rosigajàm jaunawam, zensigajeem dehleem, man sneegt palidsigu roku pee kreetnas kolekzijas sastahdischanas, kuru godam waretu nahkoscha gada Amerikas pasaules isstahdê eeweetot. Bet neba tikai tautas apgehrbi schim mehrkim derigi. Sche isleetojams wiss, kas kaut kahdi tehlo tautas dsihwi un darbibu tagatnê un pagatnê: wiswisadi tautisksi izrakstumi, jauni un wezi; wiswisadas wez- un jaunlaiku rotas, audumi, koka u. z. isgreesumi, wezlaiku musikas rihki, wezlaiku kapu mantas u. t. j. pr. Katrs preekschmets dabûs etiketi ar dahwinataja wahrdu un dsihwes weetu.

Es esmu pahrleezinats, ka muhsu nama mahtes un tehwi, inteligentas jaunawas un jaunekli zensigâ kopdaribâ nepaliks bez eewehrojamàm sekmem.

Wisus suhtijumus luhdsu man adreset: Г. Виссендорфу, Внутри Гостиннаго Двора № 138. С. Петербургъ. Wehstulem un telegramam pilnigi peeteekoscha schahda ihsa adrese: Виссендорфу Петербургъ.

Beidzot luhdsu tos tauteeschus, kuri personigi gribetu kongresu apmeklet, laikus pee manis peeteiktees, lai winu wahrdus Zentral-komitejai waretu pasinot.

Henri Wissendorffs,
Tschikago pasaules kongresa domes lozeklis.
Sw. Peterburgâ, 18. septembrî 1892. g.

Par taupibu.

II.

Bet kad nu jautajam: Kà tas wareja notikt, ka muhsu isdewumi samehrâ tik ihsâ laikâ tà pretdabigi wairojuschees? tad uz to waretu atbildet, ka to nesuse laika strahwa, sewischki scha gadusimtena pehdejà puse. Bet tà ka nu isteikums „laika strahwa" ir par daudz wispahrigs, tad raudsisim winu daudz maz isskaidrot. Jautasim: Kas schahdu laika strahwu radija?

Pee laika strahwas, jeb, labak sakot: laika gara radischanas daliba tà labâ, kà launâ sinâ wisàm skolam un skolotajeem, kà ari mahzitajeem un tahlakâ sinâ wiseem ziteem lauschu preekschneekeem, kà skrihwereem, muischas un meschkungeem, leelkungeem, tirgotajeem un, wahrdu sakot, wiseem teem, uz kureem laudis ar sewischku zeenibu raugas. Ja skolas un skolotaji pee laika nenogeed, ka lauschu prahti par daudz uz weenu puši noschkeebjas un pee laika tam nesàk preti strahdat, tad lauschu prahti nogreeschas drihsi ween uz launu. Skolam un skolotajeem wajag buht lauschu prahtu regulatoreem — nolidsinatajeem. Tee nedrikst uz to ween atsauktees, ka tee strahdà sawâ klasê pehz labakàs metodes un neraisejas nekahdâ sinâ par to, kas ahrpus klases noteek. Bet neba nu wiseem ari ta spehja, ahrpus klases puhletees. Deewam schehl daudz ir tahdu, kas sawas nesinaschanas un lauschu dsihwes nesapraschanas dehl ahrpus klases neko nesaprot labu darit; ari nezenschas nemaz pehz ta. Muhsu skolu un skolotaju pasinejam jaleezina, ka pee wisa leelà labuma, ko skolas nesuschas, winas ari daudz zaur nokawejoschu atstah-

Daschadi raksti.

Kristaps Kolumbs.

12. oktobrî sch. g. pagahja 400 gadi, kamèr droschsirdigais juhrbrauzejs Kristaps Kolumbs usgahja jauno pasauli — Ameriku. Leelais atradejs pats nemaz nesajehdza, no zik neissakami milsiga swara schis atradums bija preeksch wisas pasaules pehznahzejeem. Ameriku wahrda pilnâ nozimê war dehwet par „jauno pasauli!"

Pirms par paschu zelojuma panahkumu tuwaki ko minam, pasneegsim te ihsumâ kahdas wehsturigas sinas par Kolumba dsihwes gahjumu wispahrî.

Kristaps Kolumbs dsimis 1436. g. Genuas pilsehtâ, kahda wehwera dehls. 1470.—83. g. winsch apzeloja Greeku salu juhru, Islandi, Gineju, 1484. g. aiszeloja uz Spaniju, mekleja Genuâ, Lisabonâ, Anglijâ un Spanijâ pabalstu tahlakeem braukumeem pa juhru, lai usmekletu wehl nepasihstamas semes. Pehz daudz kawekleem winam pehdigi ussmaidija laimes mahmina. Zaur kehnineenes Isabelas palidsibu winam bija eespehjams sarihkot 3 masus kugus ar 120 wihreem. Pirms dewàs juhrâ, winsch ar Isabelu noslehdza lihgumu, ka winsch un wina pehznahzeji manto dischadmirala tschinu un ka winsch wisâs semês, ko no jauna atradis, ir par wize-kehninu.

Tà apbrunojees winsch no Palosas isbrauza 3. augustâ 1492. g. un 12. oktobrî aissneedza Guanahani (San-Salwadora) salu, 27. oktobrî usgahja Kubas un 6. dez. Haiti salas. 4. janwarî 1493. g. winsch zeloja atpakaļ uz Spaniju un 15. martâ eebrauza Palosâ. Tagad winu eezehla par Spanijas augstmani un sarihkojis nu 17 kugus ar 1500 kuga laudim, 25. sept. tanî pat gadâ no Kadisas isbrauza par otru reisi plaschajâ Atlantijas juhrâ un 3. now. usgahja Dominiku, tad Marijas-Galantas, Gwadelupes, Antigwas un Portoriko salas, 22. now. aissneedza Haiti salu, kuru au pirmâ zelojumâ bija usgahjis un aprilî atrada Jamaikas salu. No eenaidneekeem apmelots, winsch bija peespeests, 20. martâ 1496. g. zelot atpakaļ uz Spaniju un to sasneedza 11. junijâ.

Spanijâ nowehrsis wisus schkehrslus, winsch 30. majâ 1498. g. ar 6 kugeem ussahka sawu trescho zelojumu un 1. augustâ usgahja Amerikas zeetzemi, atrada Margariru un tad aisbrauza uz Haiti salu. Bet winam no jauna radàs daudz eenaidneeku, kas winu apmeloja pee Spanijas waldibas, kadèl winu, eeslehgtu dzelschôs, atweda kà wangineeku atpakaļ uz Spaniju; 25. now. 1500. g. winsch tapa atwests Kadisâ. Wina eenaidneeki tomèr neko nepanahza, jo winsch tapa pehdigi attaisnots un atkal no jauna eezelts wisôs eemantotôs godôs.

Wina nerimstoschà zentigais gars winu no jauna skubinaja uz zelojumu, kadèl 11. majâ 1502. g. ar 4 maseem kugeem ussahka sawu zeturto zelojumu uz Ameriku un, pabrauzis Haiti salai garam, winsch gar zeetzemes krastmalu brauza lihdz Panamas semes schaurumam, kuru weetu aissneedza 26. now. 1502. g. Nahkoschâ 1503. g. 14. junijâ winsch eeradàs Jamaikâ, glahbdamees no sadragata kuga.

Leelais atradejs pats nepeedzihwoja nekahda preeka no saweem leeleem panahkumeem. No saweem eenaidneekeem wajats, winsch te izzeeta leelas pahrestibas un gruhtibas, kadèl 28. junijâ 1504. g. atstahja scho salu un aiszeloja atpakaļ uz Spaniju, un 7. now. iskahpa malâ San Lukarâ. Winsch nomira 20. majâ 1506. g. Waladolidâ. Wina mirstamàs atleekas paglabaja wispirms Waladolidâ, tad Sewilâ un tad tahs aisweda uz San-Domingu uz Haiti salas un wispehdigi 1796. g. tahs paglabaja katedralê uz Hawanas salas.

Tik tahlu ihsumâ par Kolumba dsihwes gahjumu. Tagad peeminesim wina pirmo braukumu, kur winsch usgahja wispirms Guanahani salu.

Droschsirdigais juhrbrauzejs bija jau ilgaku laiku lihdz ar saweem kuga laudim welti braukuschi un ar wehtram zihnijuschees, tà ka beidzot matroschi sawam pawehlneekam wairs ne par ko negribeja klausit. Ruhpju pilns stahweja kuga preekschgalâ kahds wihrs, spehzigu stahwu, eegarenu gihmi, augstu, sarkaneem mateem apsegtu peeri un leektu ehrgla degunu. Sawàm skaidràm, dsihwàm, pelekàm azim winsch druhmi luhkojàs nepahrredzamâ juhras spoguli.

Lihdz schim druhmais wihrs tagad pazehlàs stalti augschâ. Wina gihmî atspihdeja preeka stars un it kà no leetuwena atswabinats, winsch brihwaki uselpoja.

Seme — beigâs tatschu seme tuwumâ!

Tas bija taisni pirms 400 gadeem, 11 oktobra pehzpusdeenâ 1492. g. Droschsirdigais Kristaps Kolumbs wehl reiz wehrigi luhkojàs tahlumâ. Warbût bija atkal tikai peekrahpschanàs, kà tas jau wairak reisas bija atgadijees zelojot pa plascho juhru, kurai, kà likàs, nebij nemaz gala. Te peepeschi — ai, bezgaligs preeks! — skrehja daschi juhras putni pahr wina galwu un parahdijàs ari kahda israuta needre wirs uhdens, tad peldeja kahds koka zelms un atkal needraji.

Tagad Kolumbs greesàs pee saweem kuga laudim, wineem scho preeka wehsti pasinodams.

Wini atradàs jau 32 deenas plaschajâ juhrâ un jau wairak reises bija sawâs zeribâs wihluschees, kadèl laudis schoreiz wairs wina preeka wehstei neklausija, bet sazehla troksni, gribedami Kolumbu eemest juhrâ un tad braukt atpakaļ. Tomèr ir schoreiz Kolumba weiklai walodai laimejàs kuga laudis apmeerinat. Winsch teem istehloja, kahdu leelu bagatibu, slawu un laimi wini panahtschot, atrasdami ar seltu bagato Indiju. Scheklàt japeesihmê, ka Kolumbs domajàs ap semi rinki apbraukt un tà no rihtu puses braukdams atrast isslaweto Indiju Asijâ un ne sapnot nesapnojis, kahda milsigi leela seme stahw preekschâ, kas sneedzas no augsteem seemeleem lihdz pat deenwideem.

(Turpmak beigums.)

Tautas medizina.

Iz Budenbrokas un aplahrtnes — Gajzemneeka.

III.

Wahrdoschanâ.

Preeksch asinu apturechanas: Asins, stahw meerâ. Laimiga ta deena un laimiga ta stunda, kad muhsu Kungs, Jesus Kristus dsimis. Eeksch ta wahrda Deewa ta Tehwa, ta Dehla un ta Swehtà Gara.† Amen. (Jaskaita 3 reises un pehz katras reises jamet krusts.) Pehz slawenàs wahrdotajas Annas Tiltin.

Asins, stahwi meerâ. Tik ween sahpes, kà Marijai pee muhsu Kunga Jesus Kristus dzemdeschanas. Eeksch ta wahrda Deewa ta Tehwa, ta Dehla un Swehtà Gara.† (Jaskaita tapat kà augschejo.) Pehz tahs paschas wahrdotajas.

Roschu wahrdi: Muhsu Kungam Jesum Kristum par juhru staigajot bij rokâ trihs roses: Ta pirmà sawihta, ta otrà iskrita, to trescho wehjsch aisnesa. Tà ari tu isnihksti. Eeksch ta wahrda Deewa ta Tehwa, ta Dehla un ta Swehtà Gara.† Amen. (Jaskaita 3 reises un pehz katras reises jamet krusts.) Pehz tahs paschas wahrdotajas.

Wispahrejee wahrdi, preeksch daschdàm slimibam: Rihta wehjsch, wakara wehjsch; dod tai wainai*) weselibu. (Jaskaita kà augschejee un pehz katras reises trihs reises jaeespkauda.) Pehz wahrdotaja J. Dreimana.

Tschuhsku wahrdi: Ak Deews, salauzi winu sobus winu mutê! Ak Kungs, sagrùd to jaunu lauwu dzeroktus! Lai tee isschkist kà uhdens, kas notek, kad winsch sawas bultas mehrkê, tad lai tahs ir tapat nozirstas.

It kà gleemezis, kas isschkist, tà lai winsch aiseet, it kà nelaikâ dsimis seewas behrns, kas sauli neir redzejis. (Jaskaita weenu reizi un jamet weens krusts). Pehz slawenà wahrdotaja Iehkaba Putna.

Ar scheem warot tschuhsku nowahrdot un ari tschuhskas kodumu isdzeedet. Ja preeksch saules noeeschanas isnàk skaitischana uz slimibu, tad neka nelidzot.

Utu wahrdi: Wahrnas un schagatas skreen pa gaisu uz weenu un otru puši, tà ari tu isnihksti. (3 reises.)

Iz masumina redzams, kahdi bij muhsu weztehwi sawâ wahrdoschanâ un dabas kalpinaschanâ.

*) Te jamin wainas wahrds. G.

schanu ir launa darijuschas. Sewischki leelaki launumi zaur to ir zehluschees, ka skolotaji sawâ amatâ eestahjotees ir jaunini kà behrni, wini itin neko naw peedsihwojuschi, waretu teikt, ka wini sadsihwei neko noderigu lihdsi nenes, ka, ja daudſ, tad siltu sirdi, lauschu labklahschanai kalpot. Schahds nepeedsihwojis skolotajs nu wisu usteiz, wisu slawè, kas ween tik patihkams un jauks isleekas un kas daudſ maſ leezina no dsihwes wirsischanàs uſ augschu, lai tas buhtu waj nu garigâ jeb ari laizigâ sinâ, nemaſ neapsweherdams, ka daschai spihdoschai leetai ir saws launs isnahkums. War teikt, ka semneeks pee wisas sawas dsihwes smalzinaschanas tapa usteikts un skubinat skubinats sawu dsihwi smalzinat, bet schee skubinataji nemaſ nenehma wehrâ, ka dsihwes smalzinaschana ari prasa sawus isdewumus. Ar ko lai nu schos isdewumus sedſ, to semneekam neweens nemahzija. Daudſ pareisaki buhtu, ja semneeks buhtu skubinats uſ sawu eenehmumu pawairoschanu. Dsihwe jau pate par sewi smalzinatos, ja jau tikai buhtu tee lidsekli, ar ko to war isdarit.

Tapat kà skolas un skolotaji schinî sinâ pret sadsihwi noseedsas, tà noseedsas jo wairak mahzitaji, skrihweri, muischu un meschu kungi, leelskungs un wisi ziti, uſ kureem laudim wajadseja raudsitees. Lauschu preekschâ weenkahrschi rahditees, to wisi tureja par leelu nepeeklahjibu, ikweens sew dewa tik leelu ahrigu spihdumu, zik ween bija eespehjams, gan apgehrbâ, gan aisjuhgâ, gan ehschanâ, gan dserschanâ, gan wisâ zitâ dsihwê. Pateesi dascham no scheem kungeem nebija ne plikas kapeilas pee dwehseles, bet lihdſ ko winsch nahza lauschu preekschâ, tad spihdeja tà, it kà winsch par tuhkstoscheem pawehletu. Tas wiss samaitaja leela lauschu pulka weselu prahtu. Gauschi reti atradàs wihri, kas schahdas dsihwes launumus paredseja un tapèz ar wisu spehku tam preti strahdaja, bet leelais wairums winus isbrehza par trakuleem, ja, pat par prahtâ jukuscheem. Wehl tagad Wez-Peebalgâ teek daudſinats, ka mahzitajs Schilin tehws esot walkajis Peebaldsenu austos un pehz semneeku modes schuhtos krumpetos swahrkus, lai laudim rahditu, ka schee swahrki war gan zilweku gluschi labi sildit, weselu un smuku usturet. Ari wezais Dsehrbenes mahzitajs Keuslera tehws schini sinâ wiseem dereja par preekschsihmi; bet schee retee wihri bija sauzeja balss tukſnesi, uſ kureem neweens neklausijàs, ja, kurus pat sobot soboja gluschi nepeedsihwojuschi jaunekli. Protama leeta, ka weens jeb diwi simteem newar preti atturetees. Tà tas ari te bija. Prahtiga dsihwe jau arween gruhtak eemahzama, nekà auschiba, un auschibai jau skolotaju netruhka, tee bija uſ wisàm pusem sastopami. — Tà, luhk, iszehlàs tagadejos laudis mozidamais laika gars.

Wisu scho apzerot, zelas jautajums, waj kahdu reisi schis wiss labosees? Waj laika gars nenems kahdu reisi zita wirseena? Daschas sihmes gan leezina, it kà laboschanàs schinî sinâ jau buhtu durwu preekschâ, bet tahm daudſ newar tizet. Tahdas sihmes buhtu schihs bijuschas: Widsemes muischneeziba jau wairak gadus atpakal nospreeduse, katram sawam lozeklim ceteikt, lai turas pee taupibas. Ari starp mahzitajeem wispahrigi walda domas, ka teem nepeeklahjas sposchu dsihwi west un tapèz tee ir it wisur ihsti weenkahrschi eerauqami.

Auschigee selki, uſ kureem laudis zitkàrt kà uſ ko augstaku raudsijàs, tagad lauschu azis ir wisu sawu zeenibu saudejuschi un tee teek par tahdeem usskatiti, kahdi wini pateesibâ ir, proti ihsti auschas, klenderi. Ari starp skolotajeem, lai gan ne wisai leelâ mehrâ, walda domas, ka ari wineem wisâ sawâ usweschanâ wajag buht weenkahrscheem, ari pasihstamais sauzeens pee sastapschanàs: „Diwi pudeles alus!" wairs tà naw dsirdams, tomèr schahdas domas te tik walda masâ mehrâ. Ziti jaunakâ laikâ sawu dsihwi ir eerihkojuschi pehz daschàm nelabwehligàm mahzibam un katru reisi lauschu preekschâ rahdas melnâ uswalkâ, lai gan pee dascha laba teescham wezu lauschu sakams wahrds peepildas: „Sihds spihd mugurâ, salmi tschaukst wehderâ."

Ja, tahs gan wisas ir sihmes, zaur kuràm teekam peespeesti domat, ka laiki labojees, taupiba peenemsees, bet waj tas teescham tà buhs, to israhdis nahkotne. Tomèr zeribas uſ to jau ir leelas. Ja jau schinî sinâ netrùks tikai strahdneeku un schihs leetas weizinataju, tad war gan notikt, ka tautas saimneeziba atkal eegreeschas pareisâs sleedês.

To wisu kopâ sanemot, waram sazit, ka dsihwes smalzinaschanas dehl esam sawus isdewumus wairojuschi, gan ari esam zentuschees sawus eenehmumus pawairot, bet tee ir palikuschi tahlu pakal isdewumeem. Panahkums no wisa ta ir bijis, ka dsihwi esam pasmalzinajuschi.

Bet tà ka nu zilweks zaur wiseem saweem puhlineem zerè laimi panàkt, tas ir, zaur teem laimigs justees, tad ari mums atleek jautajums: „Waj laudis zaur wisu scho ir tapuschi laimigaki nekà agrak?" Ihsi nemot jaatbild ar — ne! Tomèr eelaidisimees schinî jautajumâ dsilak. Zilweks war ihsti laimigs tikai tad justees, kad winsch pilnigi wesels. Tà tad atbildot uſ jautajumu, waj laudis ir laimigaki nekà agrak, buhtu jajautà, waj tee ir weselaki nekà agrak?

Uſ scho jautajumu nu ir pahrak weegli atbildet. Laudis ar katru gadu desmitu top wahjaki, nespehzigaki un glehwaki nekà agrak bija. Jau masi behrni pa pulkeem sastopami ar wahjeem sobeem, samaitatu mahgu, un skropku pilno behrnu skaits ir pahrak leels. Daudſ wihri jau sawâ tscheirdesmitâ gadâ ir lidsigi nosirmojuscheem wetscheem. Wiss tas leezina, ka zilweze tagad daudſ wahjaka un nespehzigaka nekà agrak. Bet ja nu scho par pateesibu peenemam, tad atkal zelas jautajums: Kà tas wiss tà wareja notikt, kur dsihwê tik leeli pahrgrosijumi notikuschi, kur zilweku gruhtibas tik daudſ maschinu atweeglina, kur zilweks jau sahzis par sawu dsihwi preezatees, kà gan pee wisa ta laudis wareja neweselaki palikt?

Atbilde uſ to naw tahlu jameklê. Pee wisa ta ir wainigi lauschu ehdeeni! Kam gan nebùs pasihstams, zik leelâ mehrâ teek leetoti pawisam nederigi un weselibai kaitigi ehdeeni un dsehreeni. Tur sapuwuschas sitkes, kuràm loti maſ baribas spehka, tur kafija, tur tehja, tur kafiju un zigorinu, pat tehju pawisam kaitigee maisijumi, kuri no laudim leelâ mehrâ teek leetoti un samaità lauschu weselibu paschà sawâ pirmajâ dsihwes pakahpeenâ. Wisas schihs baribas naw pat netik daudſ wehrti, ka tahs lai uſ lauka usmetam, bet winas tomèr teek no laudim ehstas un dsertas. Ja, daudſ saimneezibu ir, kuras schos krahmus usstata preeksch zilweku ustura par gluschi nepeezeeschameem un tapèz par teem isdod leelu naudu, lai ar to samaitatu wisas sawas familijas laimi, tas ir, weselibu.

Lai nu gan ehdeenu sinâ lauschu weseliba jau ir maitata, tad tomèr jo leelâ mehrâ scho postidamo darbu ir padarijuschi dsehreeni. Ko ehdeeni wehl atstahjuschi nesamaitatu, to dsehreeni ir galigi samaitajuschi. Un tomèr dserts top uſ nebehdu, lai waj ari ar to paschu kapâ buhtu janoeet.

Tà tad laudis zaur schihm puhlem, dsihwi smalzinat, naw wis tapuschi laimigaki, tapèz ka tee sawu weselibu zaur nekreetneem ehdeeneem un dsehreeneem samaitajuschi.

Bes ta wehl ari ir wehrâ janem, ka schahdas dsihwes kahrtibai seko daudſ ruhpju un raischu. Ko gan lai saimes tehwa sirds saka, ka winsch gadu no gada nahk pee pahrleezinaschanàs, ka isdewumi gadu no gada wairojas un eenehmumi saraujas; par kahdu gan lai tahdu dsihwi sakam, kura zitu neko nerahda, kà nahkamibâ uhtrupes ahmuru un nabaga speeki! Tak neweenam mums nebùs duhschas, schahdu dsihwi saukt par laimigu?

Weenigais, ko zaur schahdu dsihwi esam panahkuschi, ir tas, ka garigâ attihstibâ esam uſ preekschu gahjuschi. Wisòs sawòs darbòs laudis parahda daudſ wairak schirgtuma nekà agrak. Schai dsihwei gara attihstibas sinâ ir nenoleedsami panahkumi, tikai tas ir noschehlojami, ka scho pehrli esam par daudſ dahrgi samaksajuschi; mehs to paschu buhtu panahkuschi par daudſ lehtaku zenu, ja buhtum pee darba ar leetprateju apsinu kehruschees. Nemaſ newajadseja sadsihwes pamatu saschkobit, kad ari to paschu, ja pat wehl daudſ leelaku attihstibu buhtum panahkuschi.

Lai nu wisu atkal greestu uſ pareiso zelu, lai sawu dsihwi tà eegrositu, ka tai nedraud galigais posts, tad ir nepeezeeschami wajadsigs, ka ik weens kramees pee sawas dsihwes pahrgrosischanos un winas nokahrtoschanas uſ nesatrizinameem pamateem; lai saweenojam weztehwu taupibu ar scha laika leetderibu, lai luhkojam to islabot, ko neprasdami esam samaitajuschi, un pee schahda darba lai keramees wisi ar nopeetnibu! P.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Par strahdneeku apdroschinaschanu. Kahdâ no Kreewu ruhpneezibas un tirdsneezibas weizinaschanas beedribas sehdem, kas schajâs deenâs taps atklahtas, starp ziteem nahks preekschâ preeksch apspreeschanas kahds finantschu ministerijas isstrahdats preekschlikums par strahdneeku apdroschinaschanu pret nelaimes gadijumeem. Atteezotees uſ scho preekschlikumu, strahdneeku apdroschinaschanas kases obligatoriski buhs dibinajamas pee wisàm fabrikam, darbnizam un amatneezibas eestahdem, pee kuràm netop darbinati masak nekà 10 strahdneeki. Teesibas uſ pensijas dabuschanu no kases eegùst tahdi strahdneeki, kas palikuschi par darba nespehjigeem zaur kautkahdu nelaimes gadijumu. Strahdneeku atraitnes, kuru wihri miruschi zaur kahdeem nelaimes gadijumeem, kas zehluschees zaur kautkahdu fabrikas ihpaschneeka kluhdu, eegùst teesibas uſ lihdſ 50 prozentu leelu pensiju no winu wihru pelnitas darba algas, behrni turpreti lihdſ winu pilngadibai waj isprezeschanai — teesibu uſ 20 waj 15 proz. leelu pensiju.

(Sud. Gaſ.)

Weikalu puikas. Daschi likumu nosazijumi par nepilngadejo nodarbinaschanu fabrikâs un ruhpneezibas eestahdês tapschot westi spehkâ ari uſ tà saukteem weikalu puikam. Tà tad taps tirdsneezibas eestahschu ihpaschneekeem un ziteem uslikts par peenahkumu, winu deenastâ stahwoscheem puikam, kas wehl naw nobeiguschi tautas skolu mahzibas kursu, dot brihwu laiku preeksch skolu apmekleschanas, kà ari tos pilnigi atswabinat swehtdeenâs un swehtku deenâs no wiseem darbeem winu tirgotawâs.

(Now. Wr.)

Par lauku apteekam. Eekschleetu ministerijas medizinal departaments pasinojis zaur zirkularu wiseem gubernatoreem, ka lauku apteeku ihpaschneekeem naw teesibas sawas apteekas priwilegijas waj apteekas paschas pahrdot farmazeitiski isglihtotàm personam bes sewischkas gubernas preekschneeka atlaujas.

(Now. Wr.)

Nodokli leezineeku pawehstem. Walstspadomei, kà „Pet. Ztg." sino, eesneegts preekschlikums, pehz kura tahdâs ziwil-suhdsibâs, kuru prasiba leelaka par 10 rbl., leezineeku pawehstem usleekami teesu nodokli. Ar scheem nodokleem grib nowèrst to nebuhschanu, ka prahwneeki neliktu saukt teesas preekschâ par leezineekeem tahdas personas, kas par prahwas leetu nesina neko leezinat, bet teem welti jakawè pat deenam laiks. Tahlak nodomats no eenahkuscheem nodokleem par schahdàm pawehstem dibinat ihpaschu teesas kapitalu, is kura ismaksatu masturigeem leezineekeem atlidsibu par to, ka laiku tehrejuschi, nahkdami teesas preekschâ un tà kaweti, pelnit sawu deenischko usturu.

b) Original-sinojumi.

No Strasdu muischas apkahrtnes, Rigas patrimoniala eezirknî. Zeen. „Mahjas Weesa" lasitajeem wehl buhs atminâ, ka preeksch kahda laika bija sinots, ka schejeenes eewehrojamakee sagku waroni ir eeslodsiti aiſ restem un mehs zerejàm, ka turplikam buhsim no teem atswabinati; bet zeribâs wihlamees. Rudens garajàm un tumschajàm naktim eesahkotees, „kramplauschu kungi" atkal kahjâs un sahk jo zentigi sawu tumscho weikalu weizinat. Nakti no 28. uſ 29. septembri nosaga schejeenes eemihtneekam Leel-Stangim is kuhts weenu gowi un nakti no 5. uſ 6. oktobra mehn. deenu eemihtneekam Beirotam 2 gowis. Lai gan weetejà polizija nopeetnus sofus spehra, lai saglus saguhstitu, tomèr wisi puhlini bes sekmem palikuschi. Ari kahpostu lauki un kartupelu bedres netop aismirsti. — Schejeenes Strasdu muischas — Bikeru skolâ strahdà ar jo teizamàm sekmem skolotajs T. Berga kgs jau wairak kà 30 gadus. Berga kgs sawâ arodâ, wahrdu sakot, katrâ preekschmetâ ir jo kreetns skolotajs un turklàt Kreewu walodas kreetns pratejs. Neween schejeenes behrnu wezaki wada sawus lolojumus schajâ skolâ, bet ari no ahrpagasteem, kà: Ahdascheem, Behrges, Ulbrokas, pat Ropascheem. Atzeros wehl nesenajos gadus, kur skolu apmekleja 50 lihdſ 60 skoleni; bet tagad ta ir peenehmuse zitu wirseenu un, protams, skolenu skaits ari pawairojees . . . Berga kgs no saweem skoleneem daschu labu sagatawojis uſ eestahschanos augstakàs skolàs. Nowehlu winam wehl ilgi zenstees un puhletees apkahrtnei par swehtibu!

T.

No Wilderlineem. 5. oktobri, plkst. 12 nakti, jau pilnigi wisur naktsmeers un klusums waldija, isnemot tik muhsu ugunsdsehseju wakti, kas bija nomodâ. Te uſ reis atskaneja ragu puhschana un swana skaneschana, kuri sinoja ugunsbreesmas. Uguns leesmas gaischums jau apgaismoja tumschakas weetas, kas winu tuwumâ atradàs; pat swezes gaischums bij tà kà swaigsnite pret gaischu mehnesi, jo uguns leelòs stabòs saeedams, augstu gaisâ pazehlàs un it kà milsigas tschuhskas lozidamres tahlak dewàs, ka bailes bij winu tuwumâ buht. Pehz kahdàm 2 stundam atradam, kur agrak gresna ehka stahweja, neko wairak, kà pelnu un oglu kopinu. A. B.

No Behrges (Ahdaschu draudsê). Agraki mums bija pascheem sawa pagasta teesa un pagasta walde, bet tagad esam peedaliti pee Ahdascheem. — Lauka raschojumi — kuri schogad bija deesgan wahji — jau wisi nowahkti. — Nakti no 6. uſ 7. oktobri tika schejeenes muischas ihpaschneekam v. L. kgm is stalla issagtas 2 gowis un 1 sirgs, kopwehrtibâ apmehram ap 300 rubleem. Stallis ir tizis atslègts ar pakaltaisitu atslehgu. Sagti wehl lihdſ schim naw sakerti.

T.

No Lehdurgas.

Newareju tam zeemam
Garam jaht, ne-eejahjis;
Ta zeemina seltainites
Skaisti dseed wakarâ.

Tà ari es swehtdeen, 4. oktobrî sch. g., newareju wis nozeestees un meerigs mahjâs nosehdet starp tscheràm seenam, kaut gan ari laukâ ihsts rudens leetainais laiks bija, bet liku sajùgt kumelinu ratòs un pats eetehrpees swehtku drahnâs, sehdos tajòs eekschâ un laidu pilneem rikscheem uſ Lehdurgu, sinadams, ka ari sche tautas meitinas ar dehleem jauki dseesmas skandina, sawas labdarischanas beedribas 12. gadu swehtkus swinedami. Neskatotees uſ slikto laiku, swehtku weesi bija saraduschees deesgan leelâ skaitâ, kà to ari ir beedriba pelnijuse, kura jau wairak gadus swehtigi tautas druwâ rihkojusès. Swehtki sahkàs ar kopmeelastu un dseedaschanu. Wispirms beedribas jaukts koris nodseedaja „Deews, swehti Keisaru" un kora wadons Mor kgs runas krehslâ nostahjees apsweizinaja beedribas wahrdâ swehtku weesus garakâ runâ un aprahdija beedribas panahkumus winas muhschâ, pehz kam klahtesoschee atkal nodseedaja „Deews, sargi Keisaru." Pehz no galdeem tika wairak runas turetas, gan nopeetna, gan ari jautra satura un ussauktas augstas laimes beedribai, tahs preekschneekam, wiseem winas weizinatajeem, dahmu komitejai u. t. t. No zitàm beedribam tikai Skultes Labdr. beedriba weenigà bija atsuhtijuse delegatu, rakstwescha weetneeku W. Silin kgu, kursch to apsweizinaja kà Skultes beedribas mahsu, wehledamees, kaut scho beedribu starpâ noslehgtos zeeschaks, ihsts mahsu sakars, tà ka katrs sweschneeks waretu teikt: „Tahs ir ihstas mahsas, tahm balsis saskan." Ar rakstu bija laimes wehlejumu atsuhtijuse Limbaschu beedriba. Sche gan bija redsams, zik maſ zitas beedribas sawas mahsas eewehro, ka pat gada swehtkòs newihscho apsweizinat, masakais ar rakstu. Beedribam gan deretu eewehrot, ka tik tur winas sasneegs sawu augsto mehrki tautâ, kur winas netik ween apaksch sawa karoga pulzinàs apkahrtejos tautas dehlus un meitas, bet kur ari paschas sawâ starpâ wairak beedrosees un kà mahsas roku rokâs staigàs. Pehz kopmeelasta eesahkas jautrà deja, kur dejotaju pahri neapkususchi lidoja pa sahli pee musikas skanam. Bija jau labi wehli no rihta, kad schkihros no Lehburgas labd. beedr. ar patihkamàm atminam un nowehleju gawilneezei waj schuhpka swehtku swinetajai:

„Audsi, sako, seedi, kuplo,
„Tautas dahrgâ druwinâ,
„Un lai tautas brahli lihgo,
„Tawu saru paehnâ." V—s.

No Zempu-Jaun-Wahles (Trikates draudsê).

Deews, dod muhsu kundsinam
Simtu gadu nodsihwot!
Deews, dod seltu, sudrabinu
Ar kahjinu ruschinat. (Taut. ds.)

„Meers baro, nemeers posta", saka seno Latweeschu paruna. Un kas gan gribès schihs parunas pateesibu noleegt? Meerâ, satizibâ dsihwodami mehs pazeemees, stiprinamees kà materialigâ, tà ari garigâ sinâ, kamèr kildodamees, prahwodamees, mehs slihdam arweenu wairak uſ leju. Ar pilnu pateesibu to war leezinat par Zempu-Jaun-Wahles pagastu, kà sawstarpejâ satiksmê, tà ari satiksmê ar sawu zeenito dsimtkungu Nikolaju von Transehe. War sazit, reti kur buhs atrodama tahda satiziba, weenprahtiba, draudsiba, lihdsjuhtiba un sawstarpiga palidsiba, kà Zempu-Jaun-Wahles pagasta saimneeku starpâ, peeskaitot ari sawu zeen. dsimtkungu. Ja ween weenam no wineem gadas kahda nelaime weenâ waj otrâ sinâ, tad tuhlin ziti klaht paligâ waj nu ar padomu, darba spehku, naudu, waj wismasais israhda sawu lihdsjuhtibu. Ari satiksme ar sawu dsimtkungu N. von Transehe ir jo silta un pat war sazit jo draudsiga. Ja kahds no wina saimneekeem nespèj kahdâ sinâ sawu maksaschanu un peenahkumu ispildit, tad zeen. dsimtkungs pazeeschas lihdſ ar paradneeku un winam mehgina weenâ waj otrâ sinâ ispalidset. Ir bijuschi atgadijumi, kur winsch atlaidis wairak simtu leelu paradu, nomneeku waj nomneezi no nomas weetas neatstahdidams. Schahdu dsimtkunga laipnibu un labprahtibu eewehrodami, schejeeneeschi ari winu zeena, mihlo un ir winam, kur war, palidsigi. Tà preeksch kahdeem gadeem Zempòs nodega laidari, preeksch kuru uszelschanas pagasta saimneeki, neraugotees nemaſ uſ leelo darba lauku, leelâ mehrâ palidseja materialu peewest, ka tee ne-eerasti ahtri wareja tikt uszelti no jauna. Par to dsimtkungs dahwinaja pagastam ugunssprizi. Ari tagad, kur zeen. muischas ihpaschneeks swineja sawus 50-gadu dsimschanas swehtkus (8. oktobri), jo skaidri parahdijàs, kahdu mihlestibu winsch pee saweem saimneekeem eemantojis. Winam pasneedsa jo krahschni (pee Ernsta Plates) isgatawotu adresi, kurâ jo silteem wahrdeem tika zildinats jubilars un isteikta wehleschanàs, lai ari uſ preekschu jo ilgi schahda satiksme pastàw. — Daschi schejeeneeschi bija kopigi eegahdajuschees wairakus II. labdar. loterijas biletu kuponus, no kureem ari diwi, katrs 50 rbl., ir winnejuschi, kamèr daudſi schejeenes apkahrtnê naw neweens winnejis; leekas, ari sche weenoteem prahteem ir bijis kas wairak panahkams. — Ari Patrimpus, lai gan reisu reisam tahds tihtigs israhdijàs, tomèr pehdigi jo bagati swehtijis semturu laukus, tikai pehdejâ laikâ jeemelis tahds noskaitees un sahk bahrstit sneega pahrslas, it kà brihdinatu semkopjus, lai pasteidsas ar kulschanu, kas slapja rudens dehl ne wisai weizigi eet.

—r—r.

No Jaun-Brenguleem (Trikates draudsê). Scha gada oktobra m. 8. d. schejeenas dsimtkungs Nikolajs von Transche swineja sawu 50-gadu dsimschanas deenu. Tà ka winsch daschâ sinâ loti lihdszeetigs un palidsigs pret saweem saimneekeem, tad uſ scho deenu winam tika no scha pagasta saimneekeem pasneegta skaista samtâ seeta adrese, kurâ tee isteiza sawu pateizibu un mihlestibu pret sawu leelkungu. Starp zitu ta skaneja schahdi: „Juhsu muhschs naw peederejis Jums ween. Ar neisdsehschameem burteem tas ir eerakstits Jaun-Brengulu pagasta dsihwê. Un wisu mihlestibu un wisas neskaitamas no Jums parahditàs labdarischanas peeminedami, mehs, Jaun-Brengulu saimneeki, zitadi newaram, kà lihdſ ar Jums schodeen tuwotees Deewa godibas krehslam, gan pateikdami Winam par wisu Wina schehlastibu, bet ari luhgdami, lai Winsch ustur mums muhsu labo, mihlo, lihdszeetigo leelkungu wehl daudſ gadus preekâ, meerâ, laimê un dod, ka tahs paschas swehtàs saites, kas Juhsu muhschu saistijuschas ar pagastu, neween pastàw lihdſ muhscha galam, bet ari pahreet uſ behrnu behrneem."

—r—r.

No Lehdmanes. Nedaudſ gadus atpakal, Latwijâ wispahrigi bij manama loti dsihwa rosiba pee daschadu beedribu dibinaschanas: dibinaja gan „labdaribas", gan „dseedaschanas", „ugunsapdroschinaschanas" un w. d. z. beedribas. Ta bija loti jauka sawa laika sihme — raschens, spirgts gaiss pluhda

pahr Latwijas ahrem. Schajâ beedribu dibinaschanas laikmetâ, gadus desmit atpakal, ari muhsu pagastâ dibinaja diwas beedribas: dseedaschanas un sawstarpeju uguns apdroschinaschanas beedribu. Domaju, nebûs leeki, teikt scheit kahdus wahrdus, kà schahm muhsu abàm beedribam weizees sawâ jau deesgan pailgâ pastahweschanas laikâ. Kad ap 1882. g. nodibinajàs dseedaschanas beedriba, tad eesahkot scheit bij manama deesgan dsihwa rosiba, apkahrtnes jaunekli un jaunawas pulzejàs, weeteja skolotaja K. kga wadibâ, us dseedat mahzischanos un tà azim redsot sahka plaukt un attihstitees jaukaka un kahrtigaka sadsihwe. Reisâ ar schahs beedribas dsimschanu, zaur daschu pagasta amata wihru un zitu zensonu puhlineem, tika eerihkota biblioteka, kurâ jau pat pirmâ sahkumâ bij ap 150 sehjumu Latweeschu labako raksti. Bet schi rosiba nepastahweja ilgi, gadus trihs, tschetrus wehlaki, wisâ schajâ darbibâ sahka eerastees manams gurdenums, kas leelako daku zehlàs zaur to, ka kora wadons un bibliotekars, toreisejais skolotajs K. kgs, sanahza asôs strihdôs ar pagasta waldi un toreisejo skrihweri P. kgu, un schi personiga schkelschanàs atstahja jau paschâ sahkumâ manami launu eespaidu uz beedribas dsihwi. Drihs wiss pagasts dalijàs diwàs naidigàs partijàs un kur nihkst weenprahtiba, tur ari nihkst wisi kopdarbi, tadèl ari kad 1888. gada wasarâ Latwju bahlini un selleenites, no tuweenes un tahleenes, steidsàs dimdinat sirmo Rigu, muhsu pagasta dseedataju kora wadons gan peeteizàs eepreeksch, swehtku komitejai ar 26 dseedatajeem, bet kad peenahza paschas swehtku deenas, koris bij galigi isputejis un nebij neweena, kas brauz uz Rigu. Pahrdsihwojuse tahdus behdigus laikus, tà dseedaschanas beedriba, kà ari grahmatu krahtuwe, stahweja arweenu kahju kapâ, kad 1889. g. rudeni atnahza scheit muhsu tagadejais skolotajs P. Meesneeka kgs. Schis kreetnais wihrs, weenprahtibâ ar jauno pagasta skrihweri un dascheem ziteem zensoneem, spirgteem spehkeem stahjàs pee darba un nemaz nelukkodamees uz sawu neapskauschamo stahwokli materialigâ sinâ, usupurejàs wiseem spehkeem pagasta labumam, neween klasê, bet ari sadsihwê. Drihs ween atkal sastahdijàs papràws wihru koris, tika isrihkotas wairak teatra israhdes un ziti isrihkojumi, no kureem atkal atlikums alasch tika seedots grahmatu krahtuwes paplaschinaschanai. Bet leekas, it kà pagahjuscho launo schkelschanas laiku pagiras wehl arweenu guletu mums kaulôs un ka mehs wehl nebuhtum deesgan atsinuschi wezà sakama wahrda pateesibu, ka „meers baro, bet neweers posta", jo neween beedribas dsihwê neweizas wiss tà, kà tas buhtu wehlejams, bet ari ziur alasch galwenakais truhkums mums ir weenprahtiba. — Drusku labaki mums weizees ar wehlak dibinato „uguns apdroschinaschanas beedribu", jo schi alasch atradusês un atrodas ari tagad ihsti energisku wadonu rokâs. Ugunsgrehki beidsamôs gadôs atgadijàs wisai reti un beedribas kapitals buhtu warejis netrauzeti augt, ja ween tik pastahwigi nebuhtu janokulas ar kuhtreem maksatajeem. Bet schogad ari schi beedriba peedsihwo prahwus saudejumus, jo pirmdeen, 14. septembrî, te nodega diwas mahjas, Wez- un Jaun-Schinkas, no karàm weenas apdroschinatas weetejâ apdroschinaschanas beedribâ. Uguns iszehlusês Wilnas sukatawâ, bet no ka, naw wehl issinats. Ihsti behdigi schis atgadijums bij pascham dsirnawu ihpaschneekam, A. Sakarnam, kursch pa ugunsgrehka laiku bij aisbrauzis zeemotees uz Zeswaini. Atbrauzot mahjâs tas atrada tik kailas muhra seenas un pelnu kopinu. Liteneetis.

No Limbascheem. Muhsu pilsehtâ katru gadu tèek notureti diwi leeli un wairak masaki tirgi. Weens no leelakeem tirgeem ir 9. un 10. oktobri. Schai tirgû wiswairak teek sawesti leellopi; teek uszeltas uz tirgus laukuma wairak bodes; atbrauz ari daschi drehbju tirgotaji, labs skaits maisneeku un meesneeku. Duhmi ween greeschas, kur teek wahritas desas un bruhnais wezmeitu dsehreens — kafija. Ziteem gadeem dsihwu dalibu nehma Tschigani un Schihdi, bet schogad, wiseem par brihnumu, tee bija eeraduschees masakâ skaitâ, nekà ziteem gadeem. Tirgus bija apmeklets pa pilnam. Isgahjuschas nedelas beigumâ sche lija beeschi leetus, usnahza ari salna, kura nodsina leelako daku kokeem lapas un swehtdeen, 11. oktobrî, muhs apzeemoja pirmais rudens wehstnesis — salna. Skr.

Wehl no Limbascheem. Kaktu apikatu muhsu pilsehtinâ schobrid pawisam mas. Neilgi atpakal sche bija labs pulzinsch, bet launais liktenis tos aisnesis kur katru. Weens tik muhs wehl reti apmeklè, tikai katru nedelas tirgus deenu. Skrb.

c) Baltijas notikumi.

Widsemes konsistorijà nolikuschi eksamenu un dabujuschi teesibu, spredikot, schahdi 2 Latweeschi: J. Ruzels un Osolinsch. Mehginajuma spredikus pirmajais notureschot Straupê pee mahz. Kiglera un otrais Trikatê pee mahz. Schillinga.

Ropaschu fenà pasta stazija, kà „Ztg. für St. L." sino, 8. augustâ pahrgahjuse Widsemes nepeeauguscho noseedsneeku semkopibas koloniju un laboschanas patwerismju dibinataju beedribas ihpaschumâ, kura te eerihkoschot pirmo koloniju. Pasta stazijai esot 50 puhrweetas semes un labas zmuhra ehkas. Koloniju zerejuschi lihds 15. oktobrim dabut gatawu un 1. nowembrî atwèrt.

No Walkas raksta „D. Z.", ka tur schinis deenâs eedsihwotaji tapuschi istrauzeti zaur ispaustàm wehstim, ka Walkâ kolera iszehlusês. Prot, Elwas dselszeka stazijas tuwumâ sasliminschi diwi Igauni ar koleras sehrgas sihmem un tikuschi atwesti Walkas barakâ. No teem weens iswesekojees un otrs nomiris. Lihkis tapis usschkèrsts, pee kam israhdijees, ka nahwes zehlons bijis kahda wehdera kaite, bet newis koleras sehrga!

Kursemes laukpagastu skaits zaur saweenoschanu eewehrojami masinajees. Kursemê, kà „K. G. A." sino, 1. janw. 1890. g. bijuschi 595 laukpagasti, turpretim 1. aprilî 1892. g. tikai wehl 281.

Jelgawas Latw. Beedr. Rakstneezibas Nodalas sehdê, swehtdeen 20. sept. preekschneeks sinoja par peenahkuscheem raksteem un dahwatàm grahmatam un leetam. Tad nolehma: „Programma tautas gara mantu krahjejeem" peesuhtit: Rigas Latw. Beedr. Sinibu Kommisijai, Latweeschu literarisskai beedribai Dr. Bielenschteina kgam Dobelê, E. Woltera kgm Peterburgâ, Peterburgas Latweeschu studenteem un wiseem „Nodalas" lihdsstrahdneekeem. — E. Birsneeka kgs jau agraki bij peesuhtijis „Nodalai" pasaku krahjumu, ar luhgumu, to laist klajâ. Pahrrunnajot scho jautajumu, nolehma: „Pasaku krahjumu" pirms nodot zauriuhkoschanai Mühlenbacha kgm un tad nolemt par to tahlako likteni. — Par „Nodalas" lozekli usnehma cand. jur. M. Gobinu. — Is Teatra kommisijas jau ilgaku laiku kamèr bij isstahjees skol. J. Kalnina kgs. Wina weetâ par Teatra kommisijas lozekli isredseja M. Gobina kgu. (Tehw.)

Adolfs Allunan kgs, lihdschinejais Jelgawas Latweeschu teatra wadons, tagad galigi atsazijees no tohlakas teatra wadibas. Wina weetâ par wadoni peenemts Rosental-Kruhmina kgs. Pirmo israhdi, sem jaunàs wadibas, esot nodomats isrihkot 1. nowembrî.

Leepaja. Diwi Kursemneeki, Grosch kgs un barons Liders, kà „Ztg. f. St. u. L." sino, 27. sept. no Leepajas gar Warschawu jahschus iszelojuschi uz Petrikawu. Zela gabals ap 1000 werstim. Uswaretajs dabûs 500 rbl. leelu algu.

No Leepajas uz Somiju pahrdotas 40,000 kules rudsu miltu, jo Somijas seemelôs schogad leela neaugliba.

Par Leepajas tirdsneezibu. Leepajas laikraksti sino, ka agrakôs gadôs ap scho laiku tirdsneeziba Leepajâ sahkusi palikt dsihwaka un ap ostu waldijusi leela rosiba kugu peelahdeschanas un islahdeschanas sinâ. Schimbrihscham walda wehl tur pilnigs klusums wisâs tirdsneezibas leetâs; ostâ atrodas pawisam tikai tschetri twaikoni. Osta waj tuksnesim lihdsiga, bet turpreti schenki gar ostu kà bahstin peebahsti, kur strahdneeki zenschas sawas raises noslihzinat — duhschas ustaisidami.

No Tukuma raksta „Lib. Ztg.", ka tur nesen pasihstamà tirdsneezibas nama preekschneeks, Bernsteins, slepeni aiszelojis, iskrahpdams no laudim ap 100,000 rbl., par kapitalu apsolidams augstas prozentes. Tà no Dr. Z. ween blehdis iskrahpis 20,000 rbl. Nabaga lautini katru deenu apstahjot Bernsteina slehgto weikalu, schehli raudadami par sawu pasaudeto, sweedreem waigâ eekrahto masuminu.

Laukšaimneezibas eestahde. Is Reweles raksta awisei „Nowosti": Drihsâ laikâ kahda leela laukšaimneezibas eestahde teitan atwèrs sawu darbibu; winai wesela rinda ihpaschu nodaku preeksch putnkopibas, aitkopibas, sirgu audsinaschanas, zuhku kopschanas, lopkopibas u. t. t. Schi eestahde spraudusees sew par mehrki, isdarit mehginajumus, kahdejadi ahrsemes mahjlopi un putni peeradinajami pee muhsu klimata, lai zaur to muhsu semkopjeem buhtu eespehjams taisnâ zelâ eegût jau mehginatus waj pee muhsu klimata peeradinatus lopus waj putnus. Scho laukšaimneezibas eestahdi nodibinajis Reweles pirmàs putnkopibas dibinatajs E. J. Broks, kura putnkopiba Peterburgas putnu isstahdê eeguwusi labako atsinibu.

d) No zitàm Kreewijas pusem.

Pagahjuschà gada walstsbudschetu nokahrtojot, isdewumi, kà „W. W." issinots, pahrsneeguschi eenehmumus par 189,9 milj. rbl., kursch istruhkums segts ar walsts bankas swabadàm sumam.

Akzise uz alu. Kà „Graschd." sino, finantschu ministerija isstrahdajuse projektu par akzises paaugstinaschanu uz alu. Top likts preekschâ akzisi paaugstinat no 20 uz 30 kap. no wedra pee ik katra maisijuma. Kad jautajeens taptu isschkirts apstiprinajoschâ weidâ, tad jaunà akzise taps eewesta wehl schini gadâ.

Par tirdsneezibu starp Kihnu. Drihsâ laikâ Peterburgâ top sagaidita kahda no Kihnas waldibas nosuhtita sewischka komisija, kurai usdots isstrahdat galigu tirdsneezibas nolihgumu starp Kreewiju un Kihnu. Zerams, ka 1893. gada eesahkumâ schis nolihgums galigi taps apstiprinats, jo Kihnas ahrkahrtigais suhtnis pee muhsu galma, Hong'a kgs loti par to intresejas. (Pet. Wed.)

Dselszelsch ar elektribas spehku. Awise „Revue d'Orient" sino, ka kahda Frantschu sabeedriba likuse preekschâ Kreewu waldibai kahdu projektu, lai taptu atlauts buhwet elektribas dselszelu starp Archangelisku un Peterburgu, ko schi kompanija apnehmàs galâ west tschetru gadu laikâ. Tik garsch elektribas dselszelsch (ap tuhkstots kilometru) wehl nekur naw atrodams. (Graschd.)

Lai schuhposchanu aprobeschotu, eekschleetu ministrijai, kà „R. W." is Peterburgas sino, no semstem un zitàm eestahdem eesuhtiti peeprasitee domu issazijumi, kurôs teikts, ka wajadsetu dsehreenu likumus stipri pahrgrozit, ja gribetu schinî leetâ sekmigaki rihkotees. Ar lihds schim islaisteem nosazijumeem, par schuhposchanas aprobeschoschanu mas ko panahkot.

Tschetri reserwas kahjneeku pulki, kà „Rusk. Inw." sino, tapschot eerihkoti sem numureem 190 lihds 193, katrâ pa diwi bataljoneem.

Ehku buhwei semneeku sahdschàs waldiba nodomajuse turpmak peegreest sawu wehribu. Nodomats, loku un salnu buhwmatrialu pehz eespehjas isskaust un to weetâ weizinat keegeku, akmenu un mahlu buhwes. Tad wehl nodomats sastahdit obligatorisskus planus par pagalmeem, sahdschu eelom un laukumeem, kas apstahdami kokeem.

Jauns papildinajums pee apgaismoschanas ar petroleju. Petrolejas apgaismoschanas pirmais eewedejs Kreewijâ, L. Schandaro kungs, no kura daudz gadus nebij nekas dsirdets, tagad parahdijees ar kahdu jaunu isgudrojumu, zaur kuru petrolejas lampu gaisma top pawairota un pahrlabota, lai waretu konkuret ar gahses un elektribas apgaismoschanu pee mahju wajadsibom. Isgudrojums top nosaukts par „pastahwigu sewi sakarsejoschu wadu pee petrolejas lampam", kas weegli peeweenojams pee kaut kuras petrolejas lampas. Schis „wads" pawairo lampas gaismu par wairak ne kà 30. proz. un padara to sposchu un gaischu, kà elektribas gaismu Schandaro kungs jau eeguwis uz to priwilegijas tiklab Amerikâ kà Eiropâ. Pee mums wina isgudrojums tapis par grafa M. L. Murawjewa ihpaschumu. (Pet. Wed.)

Par Kreewu atradumu pahrdoschanu Frantschu bagatneekeem. Daschi Kreewu isgudrojumi, preeksch kureem naw atraduschees nekahdi weeteji usnehmajees, bet isgudrojumi apbalwoti no Academie Parisienne des Inventeurs, kà „Graschd." sino, tapuschi uspirkti no Parises un dascheem ziteem bagatneekeem. Tà nesen atpakal esot pahrdoti: Maskawas kimika Lawrentjewa isgudrojums, kahdejadi isgatawojami kristala preekschmeti weenkahrschakâ weidâ, un teknika Wereschtschagina isgudrojums par jauna apgaismoschanas materiala isgatawoschanu is naftas atkritumeem.

Maskawas apgabalteesas I. kriminalnodalâ 6. oktobrî, kà „R. Wed." sino, isteesata prahwa pret Snamenskas sahdschas semneekem, Maskawas guberna, Swenigorodas aprinki, par to, ka nosituschi Businas sahdschas 73 gadus wezo semneezi Darju Wasiljewu, tadèl ka winu tureja par — raganu! Tessa galwenakos wainigos nosodijuse uz 4 gadeem pe katorgas darbeem un masak wainigos uz 2 mehnescheem aresta zeetumâ.

Leeli sneega puteni aisputinajuschi Eetsch-Kreewijâ daudz dselszelus, kadèl inscheneers Podalko aissuhtits, lai gahdatu, ka dselszeli top ahtraki notihriti no sneega.

Palidsibas beedriba preeksch slimneekeem. Awise „Kurjer Warzawski" sino, ka kahds pulzinsch personu, starp kuràm atrodas profesors Mikladschewskis, Ludwikis Enike, Aleksanders Lapinskis, Matwejs Bernsons un daudz zitu, kuri eenem Warschawâ eewehrojamu stahwokli, nodomajuschi dibinat labdaribas eestahdi, sem nosaukuma „Warschawas slimneeku palidsibas beedriba". Beedribas galwenakais mehrkis tas, apkopt slimneekus, kureem naw sawas familijas, kà: atraitnes un atraitnus, neprezejuschos, un wispahrigi tahdus, kureem pa winu slimibas laiku naw nekahdu kopeju no winu tuweneeku puses. Beedriba nodomajusi isplatit sawu palidsibu ari uz slimajeem familijâs, bet tikai tahdôs gadijumôs, kur familijas lozekleem naw eespehjams ar slimneeku nodarbotees.

Lublinà, kà Poku laikraksti sino, notizis schahds gadijums. Pehz Ebrejeeschu domam kolera mitejotees tikai tad, kad kapsehtâ ne esot wairs telpu. Bet nemèdz buht tahdu gadijumu, ka kapratschi pasinotu pee kapu wahrteem atwestam mironim, ka naw kur winu paglabot. Te Lublinas Ebrejeeschi peenehmuschi kahdus kristitus zilwekus, samaksajuschi teem eepreeksch pa 10 rbleem un usdewuschi, kad prozesija ar lihki tuwojas, lai tee stahwetu kapu wahrtôs un sazitu, ka naw wairs tukschas weetas, kur winu paglabat. Tuwenakajâ schenki dehwetee kapratschi nu eetaisija labu duhschu un tad dewàs sawàs weetàs. Bet kad nu atnesa mironi un kahds no lihka pawadoneem winus jautaja, waj esot wehl telpas uz kapeem, dehwetee kapratschi smeedamees atbildeja: „Kà tad nu nebûs; dodeet mums schurp waj wisus Schihdus, gan mehs atradisim weetas, kur winus paglabat!" Pehz tahdas atbildes Ebrejeeschi bruka peenemtajeem laudim wirsû, bet scheem laimejàs isbègt.

No Rigas.

Sinas par koleru Rigà un Bolderajà.

(Pehz sinam is gubernatora kanzlejas)

	Rigâ:	Bolderajâ:	Kopâ
7. okt. slimneeku bija . .	14	—	14
no 7.—14. okt.:			
no jauna saslima	3	—	3
isweselojàs	10	—	10
nomira	2	—	2
Uz 14. okt. palika:	5	—	5

☛ Kas negrib saslimt ar koleru, lai dser uhdeni tikai nowahritu, lai eewehro tihribu katrâ leetâ un weetâ un lai dsihwo sahtigi!

R. L. B. Musikas Kommisija sawâ 30. septembra sehdê apspreeda wairak jautajeenu, kas sihmejàs uz Kommisijas eekschkigàm darischanam. No darischanàm, kas noder plaschakai publikai, buhtu peeminamas: 1) Jurjanu Andreja pasinojums, ka winsch „Swehtku marscha" korekturu islasijis un ka marschs buhs drihsumâ gataws. 2) Wihtola kga Latw. tautas dseesmu krahjumu nospreeda wisdrihsakâ laikâ nosuhtit uz Leipzigu Rederam, lai taisitu galigu aprehkinu, ko krahjuma drukaschana maksatu. 3) uz Jurjanu Andreja preekschlikumu nospreeda israksstit no Kommisijas puses daschas listes, uz kuràm warès atpirktees no jauna gada wisitem Latw. musikas mahzekku pabalstischanai par labu. 4) Tapat uz Jurjana kga preekschlikumu nospreeda eegahdat 1 eksemplaru E. A. Woltera „Матеріалы для этнографіи Латышскаго племени." 5) Apgahdat wisdrihsakâ laikâ Latw. wahrdus no dseesmam, kas nodrukajamas „Dseesmu krahjuma" III. burtnizâ, lai manuskriptu waretu drihsumâ nodot drukâ. 6) Par lozekleem Musikas Kommisijâ usnehma wirsskolotaju Fr Gailiti Minskâ, raksteeku Jahni Widinu un advokatu Karli Osolinu Rigâ. — Nahkamâ sehdê nobkstees starp zitu speest par kahda Latw. musikas mahzekla pabalstischanu, kas apmeklè Peterburgas konserwatoriju. Ad. Agls.

Rigas politekniká, kà „R. W." sino, drihsâ laikâ preekschlasijumi notikschot Kreewu walodâ.

Rigas 4. brigades walde, kà „Warsch. Dn." sino, tapuse atzelta un lihdschinejais preeschneeks, generals Semenows, eezelts par Rigas 5. brigades preekschneeku (walde Wilnâ), generala Wendlanda weetâ.

Webrmana parka seemas dahrs scho otrdeen, 13 oktobrî atwèrts.

Rigas rikschbrauzeju beedribai isgahjuscho swehtdeen bij pehdejâ skreeschanàs schini rudens sesonâ. 1. braukumâ abas godalgas, 260 rbl., winneja Makarowa „Waschnijs"; 2. braukumâ pirmo godalgu, 100 rbl., winneja Stolterfota „Herta" un otro godalgu, 30 rbl., Ditischeskula „Matrosz" un trescho godalgu, 20 rbl., ta pascha kga „Starina"; 3. braukumâ uswareja Kurmanowa „Bitschkows."

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. Eewehrojot to, ka aukstais gadalaiks peenahzis, ar scho deenu sahkot top atwehlets uz Daugawâ noenkureteem kugeem uguni kurinat, kas zaur scho top pasinots man padotai polizijai, dehl tahlak pasinoschanas kugu ihpaschneekeem.

Sahdsiba. Marija Leitan sinoja polizijai, ka nakti uz 6. oktobri is winas dsiwokla, Bruneneeku eelâ, namâ Nr. 24. zaur loga uslauschanu issagtas daschadas mantibas, 70 rbl. wehrtibâ.

Sirgu sahdsiba. Nakti uz 5. oktobri masâ Legeru eelâ Nr. 48, is Kaspara Kunstmana sirgustata zaur usmuhkeschanu issagts sirgs, ap 70 rbl. wehrtibâ.

Nelaimes gadijumi. 5. oktobri pilsonis Klementijs Agafanows, 28 gadus wezs, peedsehrees, gahja pa Aleksandra eelu, pee kam tas no tramwaja wagona tapa sabraukts un dabuja eewainojumus galwâ.

— 7. oktobri uz plostu tilta tirgona Baumana kutscheris zaur neusmanibu sabrauza 10 gadus wezu Ebrejeeschu puisenu Luiju Lewinsonu, zaur ko tam tapa pahrlausts labàs rokas stilbs. Lewinsons tapa eeweetots slimnizâ.

— 5. oktobrî, muitas rajonâ, aisdeguschos Anglu kugi „Thomas Milson" dsehschot, kahda galoda uskrita 26 gadus wezam strahdneekam Ludwikam Dombrowskam wirsû, zaur ko winam tapa pahrlausta weena kahja un winu wajadseja nowest slimnizâ.

Eewainojums. Elisabetes eelâ, namâ Nr. 1, uz trepem, kas nowed pagrabu telpàs, 7. oktobri schejeenes strahdneeks Peteris Schlossers sastapa semneeku Ottonu Ansi, uz kuru tas jau no senakeem laikeem turejis launu prahtu, un eewainoja to sahnôs ar nasi. Ansis tapa nowests slimnizâ, lai pasneegtu tam ahrstu palidsibu.

Ugunsgrèks. Nakti uz 6. oktobri 8 werstes no Rigas, Beerinu muischâ iszehlàs ugunsgrèks; pee kam nodega weena labibas kaltetawa un diwi ausu kaudses. Saudejums aprehkinats apmehram uz 800. rubleem. (R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

Redakzijai peesuhtita schahda jauna grahmata:

„Mahju laime, jeb apzerejumi par winas dibinaschanu un ustureschanu tahdeem, kas to sew wehlas. Sarakstijis O. Platschs. Jelgawâ, pee Steffenhagena un dehla. 1892."

Kugneeziba.

Falejewa peeminekls. Melnâs juhras juhrneeki nodomajuschi Nikolajewas pilsehtâ zelt peeminekli preeksch 100 gadeem nomirufcham brigades komandiram Michailam Leontewitscham Falejewam, kursch bijis kuasa Potemkina eewehrojamakais lihdsstrahdneeks pee Melnâs juhras slotes nodibinaschanas un ostas tiklab kà Nikolajewas pilsehtas eetaisischanas. (Pet. Wed.)

Par elektribas gaismu uf uhdens. Pee Nischnij-Nowgorodas, uf Wolgas upes schajâs deenâs tapuschi isdariti intrefanti mehginajumi, apgaismojot ar elektrisku gaismu brauzamo uhdeni. Mehginajumu isdarija lahds twaikonis, kura preekschejâ galâ bij eerihkots elektribas lukturis. Schis bij zaur to jo eewehrojams, ka gaisma, kuru tas isstaroja, netapa wis fadalita, bet spihdeja projam weenâ weenigâ taisnâ strihpâ. Gaismas spehks tik leels, ka weenu wersti attahlus preekschmetus ar scho elektribas staru palidsibu war faredset tikpat labi, kà pee deenas. Pee mehginajumeem twaikons apgaismoja ar elektrisku gaismoja jauno gadsticgus basnizu un kugus, kas atradas Wolgas upê pee Sibirijas peestahtnes weetas. Elektriskas lampas gaismas leelums salihdsinajams ar 1500 swehtschu gaismu. (Wolgar.)

Lihds 14. oktobrim 1892. g. Rigâ atnahkuschi 1388 kugi un isgahjuschi 1376 kugi.

Is muhsu weesigâs sadsihwes.

Rigas Latw. teatris. Swehtdeen, 11. okt., plkst. 7. wak., israhdis: „Dsihwes skola." Skatu luga 5 zehlenôs no E. Raupacha. Latwisku no E. Kozina.

Rigas Latw. Amatn. pal. beedr. Swehtdeen, 18. okt., plkst. 7. w., Pawasara beedr. sahlê, israhdis Latw. teatra israhdi. Israhdis: „Sagki" un „Anna raud — Ansis smej."

Walejas wehstules.

M. M. — N. Wehstule libds ar lahroto atbildi nosuhtijam pa pastu.

A. K. — N. Mihklas isleetosim, bet kad? to newaram noteikt. Scheklât peesihmejam, ka mihklu usdewumus un usminejumus wajaga rakstit uf weenas lapinas, bet newis katru par sewi.

K. A. — J. Eesuhtità raksta liktens janogaida.

L. Annai — Leepajâ. „Jaunlaiku mihklu pehtneeku" nosuhtijam uf papiru kurwi. — Geometriskus mihklu usdewumus labprât usnemsim, ja tik tee buhs derigi.

r—r. — J. B. Pa pastu suhtitee rakstu fanemti, isnemot wehstulê mineto „Kristaps Kolumbs." Kà redsat, schini numurà jau par to atrodas raksts; noschehlojam, ko to laikus nedabujam rokâ. „Mahjas Weesis" Jums taps preesuhtits.

J. J. — N. Usminejumu war katrs eesuhtit un, ja pareisi usminets, wina wahrds top atklahti minets; mums naw eespehjams nedf ari wajadsiba, issinat, waj usminetajs usdewis ihsto jeb peenemtu wahrdu. — Jums jau agraki esam sinojuschi, ka nekahdi newaram apfolites, mihklas tà isleetot, kà worhût eesuhtitajam patiktos. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 18. oktobrî 1892. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitzs.
" "	"	2	"	Treu.
Gertrudes basnizâ	"	9	"	A. Walters.
Jesus basnizâ	"	2	"	Josephi.
Martin basnizâ	"	9	"	Kehlbrandts.
Trihsweenibas basn.	"	9	"	Bankins.
Pahwila basnizâ	"	½9	"	E. Walters.
Lutera basnizâ	"	½9	"	Paulschens.

No ahrsemem.

Wahzija. Ilggadejais Wahzijas wehstneeks Peterburgâ, generals Schweinizs, neweselibas dehl, atluhdsees no amata.

— Awise „Köln. Ztg." nodrukajuse jauno Wahzu kara likumu saturu, pirms tee wehl no bundesrahtes peenemti, kaut gan winai tas nebij brihw darit. Preekschlikumâ teikts, ka Wahzu kara spehks senak bijis pahraks par Kreewijas waj Franzijas kara spehku, turpretim tas tagad esot wahjaks. Franzija, karam iszelotees, warot sadabut 4 milj., Kreewija 4½ milj. leelu kara spehku. Eewehrojot to, top peeprasiti weenreiseji 66,800,000 marku, tad uf 7 gadeem ik gadus 64 milj. marku. Milsigas sumas kas nodomats no jauna isdot, lai ustureta tà dehweto apbrunoto meeru!

Austro-Ungarija. Keisars Franzs Josefs, kà if Wihnes sino, negaidot aisbrauzis no Peschtes uf Wihni. Scho peepescho aisbraukumu luhko tà iskaidrot, ka keisars ar to gribejis israhdit sawu nepatikschanu armijas un semes sargu islihgschanas leetâ. Ministru maina nenotikschot.

Franzija. Keisariskàs Augstibas Leelknasi Wladimirs un Alekfejs isgahjuscho swehtdeen eeradàs uf medibam Schantilji pilî pee Omales herzoga.

— St. Deni'â isgahjuscho swehtdeen anarkisti notureja sapulzi, pee kam iszehlàs nemeeri, daschi schahwa rewolwereem. Wairak personas eewainotas, to starpâ weens schandarms. Tschetri anarkisti tapa apzeetinati.

Greekija. Keisariskà Augstiba Leelknafs Tronamantneeks isgahjuscho swehtdeen atbrauza Atenê un tapa no eedsihwotajeem apsweizinats leelàm gawilem.

Turzija. Is Konstantinopoles sino, ka Monastiras (Makedonijâ) Greeku lizeja direktors tizis apzeetinats. Winu apsûdf, ka nodomajis dibinat dumpigu komiteju un tadêk usturejis sakaru ar Kreteeschu komitejam. Wina dsihwokli atrasti apwainojoschi papiri, kurus sultanam likschot preekschà.

Seemel-Amerikà. Is Nu-Jorkas sino, ka isgahjuscho peektdeen, 9. oktobrî, Tschikagâ swinigi eeswehtitas isstahdes ehkas. Tschikageeschi deenu eepreeksch isrihkojuschi milsigu swehtku gahjeenu, kas bijis 10 Angku juhdses garsch un pee kura peedalijuschees kahdi 90,000 zilweki. Pee gahjeena peedalijuschàs waldibas eestahdes un daschadas beedribas.

Telegramas.

Woroneschà, 14. okt. Pilsehtas dome nolehma, 19. oktobrî pee dsejneeka Kolzowa kapa noturet dwehseles aisluhgumu, peedalotees wiseem pilsehtas amata wihreem un skolu eestahdem un nolikt wainagu uf kapu. Tahlak nodomats samaksat skolas naudu 10 skoleneem aprinka skolâ un waldibu luhgt, lai atlauj dahwanas lasit wisâ Kreewijâ peeminekla zelschanai.

Berlinê, 26. (14.) okt. Awise „Berl. Börs. Cour." sparigi prasa, lai atzel muitu uf labibu, jo ja truhktu ahrsemes labibas un iszeltos karsch, tad nespehjschot leelus kara pulkus apgahdat ar wajadsigo pahrtiku un tà wisa nauda kara noluhkeem buhtu welti isdota.

Wihnê, 26. (14.) oktobrî. Dehl kahda raksta Parises laikrakstâ „Revue de Cavallerie" par Austrijas kawaleriju, kara ministrs noteiza, ka pret swescheem ofizeereem, kas uf Austro-Ungariju no sawàm waldibam ne-esot ofizieli suhtiti, jaeewehrojot atturiba un tos newajagot eepasihstinat ar kara pulku eekschejeem eerihkojumeem.

Ihpaschneeks un isdewejs: Ernsts Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.

Дозволено цензурою. — Рига, 15 октября 1892 г.

Sludinajumi.

Adwokats Stroinowskis
ziwil- un kriminal-leetàs ir runajams no pulkst. 8—10 rihtà un no pukst. 5—7 wakarà
Wehwer-eelà Nr. 6.

Adwokats D. K. Tomberg's,
Rigâ, leelajà Jumprawu eelà Nr. 21, trefchâ dsihwoklî,
usnem likumigu aisstahweschanu Rigas-Walmeeras apgabalà pee Meera-Teesnescheem un Meera-Teesneschu Sapulzes.

Somijas sirgu leetas,
kà: **eemauktus, schlejas, sedulkas, apauschus** u. t. t., isgatawoti weenigi if Somijas seremetahdas, teizama labuma, peedahwà par lehtakàm zenam
Julius Goeschel'a
9 ahdu tirgotawa,
masâ Grehzneeku (Sinder) eelà Nr. 1.

Drenaschas 1
eetaisa par peenehmigàm zenam un jem labeem makfaschanas lihgumeem
Carl Nevermanns & Co.,
pee Jauneem wahrteem, sem walna.

Manà grahmatu- un bilschu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawà, Rigà, pee Petera basnizas, nupat tika gatawa un dabujama schahda grahmata:
Kutscheru-skola.
Pamahzischana ar sirgeem apeetees stalî un uf bukas.
Preeksch **kutschereem un stalapnischeem sastahdita.**
Ar 26 nobildejumeem.
Maksà 1 rbl.
Ernsts Plates.

F. Treskinas,
agraki
F. Witlinas,
kreewu grahmatu pahrdotawa
Tronamantineeka bulwari Nr. 25 (uf Suworowa eelas stuhra),
peedahwà stipròs un lehtòs wahkòs eesetas **wisas kreewu, wahzu un latweeschu grahmatas,** kuras Terbatas mahzibas apgabalà teek leetotas, tapat **geografijas atlasus** un **seenas kahrtes, klases schurnalus, burtnizes** un wisas zitas skolas un rakstamu leetas par lehtakàm zenam.

Stipri un lehti
teek wisi preekschmeti no stikla, porzelana fajangfa, mahla, juhrputàm, marmora, malachita, silonkaula u. t. t. Peldu eelà Nr. 17 (21), 2 tr. augstu **sakiteti.**

J. Jaksch & Co.,
Rigâ.
Wairumà: **Zeetas zenas.** Masumà.
Porzelana krahsoschanas un stikla graweschanas darbniza.
Leelakà iswehle un noliktawa
porzelana, fajansa u. kristala galda traukn.
Alfènide,
misina un laketas skahrda leetas, galda naschi, uhdens filteri, petrolejas lampas un bronsa apgaismoschanas artikeli, pulksteni, musikas rihki un peedernumi.
Nikela remontoires **pulksteni.**
Enkura pulksteni par 10 rbl. Zilindra pulksteni par 8 rbl.

Kursemes kreditbeedribas krahjkase
aisdod naudu uf wehrtspapireem
lihds tahlakam
pret 5% gada rentes. 2

Mündela un beedra
tabakas un zigaru fabrika, Rigâ, 3
Fabrika dibinata 1849. g.
peedahwà leelumà un masumà:
Zigarus leelà iswehlê, labi nostahwejuschos, slawenà labuma.
Zigaretes un papirosus no wisteizamakàs sortes, kà ari
Turku tabaku par daschadàm zenam, teizama labuma un weenumêr swaigu.
Uf pirzeju pastellejumeem isgatawo tabaku ari daschadà stiprumà un greesumà.
Bakun tabaku lapàs un greestu, garschigu un eewehrojami labu.
Fabrika dibinata 1849. g.
Noliktawa: Kungu un Petera basn. eelu stuhri, paschu namà.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.
Москва 1882. Симферополь 1888. Харьковъ 1887. Одесса 1884.
Selta un sudraba medalas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernà, Kreewijà.
Eedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu uf muhsu **rihsu-sterkeli,** kas pagatawota if wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinà naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêk mums eespehjams, ar katru eeksch-semes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir uf wisàm isstahdem Kreewijà ar augstakàm medakam tikuse apbalwota.
Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumà** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahku eelà Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelà Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

GABAL. 10
Pilsgalma apgahdatajs. Schkuhnu eelà Nr. 11.
Peedahwà:

Tabaku:	Papirosus:
„Extra", no 25 kap. lihds 1 rbl. pa ¼ mahrz.	„Baronskija", 10 gab. 15 kap.
„Sakasnoi", „Batumsky", 12 kap. pa ¼ mahrz.	„Progress", 10 gab. 10 kap.
	„Zarskija", 10 gab. 6 kap.
	„Otlitschnija", 10 gab. 3 kap.

Papirosi „Waschnija" (jauni), 10 gab. 3 kap.
Pahrdod leelumà un masumà.

Rigas twaiku-pehrwetawa un kihmiska masgaschanas eetaise
no
A. Danziger, Rigâ,
Preeksch **pehrweschanas, drukaschanas, welschanas, preseschanas** un **degadereschanas** ir mana fabrika ar jaunakàm maschinam apgahdata, tadêk man ir eespehjams, katru pastellejumu **ahtri** un **lehti** ispildit.
Pastellejumi no semem teek bes kahdas zenu paaugstinaschanas pa pastu jeb dselszelu uf to ahtrako ispilditi.
Peenemschanas weetas:

Rigâ:	Ahrpus Rigas:
Eekschpilsehtâ, Skahrnu-eelâ Nr. 4.	Jelgawâ, Pastes-eelâ Nr. 8.
Peterb. ahrpilsehtâ, Alekfander-eelâ Nr. 13.	Terbatâ pee Ed. Friedrich kga.
" " Reweles-eelâ Nr. 13.	Zehsîs, Leelajà eelà, Aifelneek namà.
Fabrikas un peenemschanas weeta:	Tukumà, Pils-eelà, pee Freymann kga.
Reweles-eelà Nr. 5.	Dinaburgà, Rigas-eelà 3

Manà grahmatu un bilschu drukatawà un Latweeschu grahmatu pahrdotawà Rigà, pee Petera basnizas, dabujamas
Jaunàs Widsemes
Dseesmu grahmatas
wisadôs eesehjumôs.
Ernsts Plates.

Lehti, labi un derigi!
Kà sewischki eeteizamus peedahwà
„Laferma" sabeedriba
nupat kà isnahkuschos
papirosus
„Grafskija", 25 gabl. 15 kap., 10 gabl. 6 kap.,
„Swet", 10 „ 5 „
„Atlasnija", 10 „ 3 „
kurus apgahdajot beedriba netaupija ne puhles, nedf isdewumus.
Dabujami wisâs **kolonial-tirgotawàs** un
„Laferme" sabeedribas noliktawâ,
Rigâ, Grehzineeku eelâ Nr. 26.
P. S. Top luhgts raudsitees uf to, ka banderole nebuhtu saplosita.

Печатать разрѣшается. Рига, 16 октября 1892 г. — Рижскій Полицеймейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernsts Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.